

bekijken of het voldoet aan de hedendaagse manier van lesgeven.

- Het bovenstaande is ook van toepassing op de aanvraag betreffende het opnieuw uitgeven van de 'Drachtplantengids' van dhr. L. Hensels.

- Opleidingsplan voor leraren. Een belangrijk kenmerk van dit plan is de opzet van een brede actuele lerarenopleiding in eigen beheer. De Bedrijfsraad staat achter dit plan en verzoekt de Commissie Onderwijs hiermee verder te gaan en voorstellen te doen.

• **Bestuivingsregeling bij het plaatsen van bijenvolken**
Het wachten is op de reactie van LTO Nederland.

• **Werkgroep Bedrijfsraad 2000**

Door deze werkgroep wordt een rapport opgesteld en in de volgende BR-vergadering aangeboden.

• **Nationale honingkeuring 11 september 1999**

- De kosten, die als begroting zijn ingediend, worden per imkerorganisatie omgeslagen, dus niet ten laste van de Bedrijfsraad.

152

- Er zijn al een behoorlijk aantal aanmeldingen ontvangen voor de Instructiedag Honingkeurmeesters op 17 april a.s.

• **Afscheid van dhr. F.G.A. Janssen (van de VBBN)**

Dhr. Janssen gaf aan dat deze vergadering zijn laatste was en bedankte de leden van de Bedrijfsraad voor de goede samenwerking. De voorzitter, Dick Vunderink, verwees in deze naar de ledenvergadering van de VBBN op 27 maart a.s., waar hij hierop terug zal komen.

Voor informatie m.b.t. deze vergadering kunt u contact opnemen met het secretariaat van de Bedrijfsraad, Spoorlaan 350, 5000 MA Tilburg, 013-5836350.

Algemene Ledenvergadering

Toespraak gehouden door **Dick Vunderink** op 27 maart 1999 in het IAC/WICC-gebouw te Wageningen, aanvang 10.00 uur.

Ik kijk met u niet terug op het vorige jaar. U hebt het allemaal meegemaakt en ik kan er weinig nieuws aan toevoegen.

Ik kijk vooruit en ik ontkom er niet aan u een aantal zorgen te noemen. Dat heeft te maken met de oriëntatie over de toekomst van de bijenhouderij in de Werkgroep Bedrijfsraad 2000.

Die gesprekken verlopen in een goede sfeer en er wordt intensief gewerkt. Wij bieden binnenkort een tussenrapport aan de vijf organisaties aan, waarbij ik nog geen enkele voorspelling doe over de uitkomst. Welke uitkomst de VBBN graag zou zien is bekend, maar wij hebben

makkelijk praten vanuit de positie van de grootste. Het vereist inleven in de gevoelens van de kleinere organisaties die een deel van hun zelfstandigheid zien wegvallen. Anderzijds dienen de kleinere organisaties zich de vraag te stellen of die zelfstandigheid wellicht een rem kan zijn op de aanpak van de vraagstukken die op ons afkomen.

Want in het rapport staat uiteraard een opsomming van bekende en nieuwe onderwerpen die op ons afkomen en waarmee wij dus rekening moeten houden bij werkwijze en organisatie van de bijenhouderij in de toekomst. Ook u krijgt met de veranderingen te maken en ik noem er enkele:

• *het vraagstuk van de concurrentie tussen honingbijen en wilde bijen en de neiging van natuurbeheerders om bijenvolken te weren uit natuurgebieden*

Hoe gaan we daarmee om?

Simpele ontkenning omdat het ons niet uitkomt, is dom. Beter is om met deskundigen argumenten te verzamelen die tenminste de ingenomen standpunten zullen relativiseren, maar die argumenten liggen niet voor het grijpen. Een tweede moeilijkheid is de grote eigen verantwoordelijkheid van lokale beheerders. Hoe kun je die effectief bereiken als de landelijke organisaties geen beleid opleggen?

Een derde moeilijkheid is het vaak ongedisciplineerde gedrag van imkers die geen ander belang kennen dan het eigen belang. Hoe krijgen we hen in het gareel? Op dit moment hebben wij geen afdoende oplossing voor dit nieuwe probleem.

• *het vraagstuk van de overheidsfinanciering van de Ambrosiushoeve*

Er komt maar geen rust op dat front. Het geheugen van de overheid heeft zelden indruk gemaakt en zo borrelen er steeds weer nieuwe suggesties op in strijd met eerdere toezeggingen. Dat betekent voortdurend alert blijven en dit zal niet makkelijker worden als door de reorganisaties in het jaar 2000 het bestuur wordt vervangen door een begeleidingscommissie met minder vertegenwoordigers van de financiers uit de sectoren Fruitteelt, Glastuinbouw en Bijenhouderij. Ook de elk jaar wisselende procedures en interpretatie van de EU-subsidieregeling is ons een ergernis en Aad de Ruijter verdient een groot compliment voor de inzet en inventiviteit om het maximale voordeel uit de regeling te halen.

• *het vraagstuk van gewasbestrijdingsmiddelen en de gevolgen van genetische modificatie van planten*

Eenzijds is het beleid om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen en ten aanzien van parathion en dimethoat hebben we een succes geboekt. Anderzijds verschijnen steeds meer genetisch gemodificeerde gewassen juist gericht om sterkere middelen te kunnen gebruiken doordat die gewassen tegen de middelen bestand zijn gemaakt. Met risico's voor insecten die het bestreden onkruid bevlagen. Voor ons een nieuw en onbekend terrein waarvoor nieuwe wetenschappelijke kennis moet worden aangeboord.

• *de bijengezondheidszorg*

Altijd de dreiging van Amerikaans vuilboed maar daar over direct meer. Ook de zorg om de oprukkende resistentie tegen fluvalinaat van de varroamijt. Als Apistan straks is uitgewerkt, is er geen chemisch

bestrijdingsmiddel meer toegelaten. En de markt is zo klein dat het zeer de vraag is of een producent van andere middelen bereid is een toelating aan te vragen, gelet op de hoge kosten daaraan verbonden. Maar welk advies dan aan de imkers? Zoals de Stichting Fortmond de varroamijt wel eens noemde: een zegen in een nare vormomming, zo zou ik deze resistentie ook een zegen kunnen noemen. Een grote kans zelfs om van giftige middelen af te stappen naar een duurzame bestrijdingsmethode. De darrenraatmethode vindt steeds meer ingang en kan goed worden geïntegreerd in bedrijfsmethoden. Het kost iets meer werk maar dan kan de bijenhoudery het predikaat duurzaam weer in het vaandel voeren. Het geeft ons de mogelijkheid terug te keren tot de aloude natuurzuivere producten van het bijenhouden. Wij bevelen dit van harte aan. Bedenk eens hoe andere agrarische sectoren zich moeten inspannen om aan milieu-eisen te kunnen voldoen. Intussen blijven wij pogen dat mierenzuurverdamping als behandelingsmethode zal worden toegelaten. Daarvoor wordt de ontwikkeling in Duitsland scherp gevolgd.

• *de consumentenrichtlijnen die vanuit de EG op ons afkomen.*

Op zich heel begrijpelijk voor een gewild voedingsmiddel als honing. Maar voor onze bijenhoudery een klemmend keurslijf met de lage verhouding van lokale productie en afzet via eigen netwerken van de imker tegenover de totale consumptie en het veel wezenlijker belang in de bestuiving.

• *de noodzakelijke onderwijsvernieuwing*

Een grote eigen inzet van de bijenhoudery is noodzakelijk en er liggen al goede voorstellen en bijstellingen van de Cie. Onderwijs op tafel. Daarbij is enige prioriteit gegeven aan de lerarenopleiding en het streven is om in 2000 de eerste opleiding te starten. De Bedrijfsraad is met ons van mening dat wij die zaak waarschijnlijk in eigen hand moeten nemen. Dat geeft betere en flexibele mogelijkheden, vooral op het vlak van actualiteit en professionaliteit maar het betekent ook veel werk in de organisatie. Met een goed lerarencorps echter is voorwaarde voor een goed onderwijs en ons bestand aan leraren is sterk ingekrompen.

• *En nu Amerikaans vuilbroed*

1998 bracht ons weer diverse uitbraken en even zoveel discussies. De een weet zeker dat de koninginnentelers de oorzaak zijn en de ander wijst de Honingzemerij in Bostel als schuldige aan, maar de RVV, de officiële onderzoeker kan de insleep niet traceren. En dat zal moeilijk blijven want de ziekte kan jaren lang sluimeren voor de uitbraak zichtbaar wordt. Stop dat soort discussies en kijk of je eigen preventiemaatregelen door de beugel kunnen. Veel vruchtbaarder.

Het was een triest jaar voor imkers waarvan de stal werd geruimd. De schrale troost is dat je je oude spullen kwijt bent en met nieuwe kunt beginnen. Maar je was zo gehecht aan die spullen waarin je zoveel tijd en energie had gestopt.

Dit jaar volop aandacht voor het onderzoek van monsters uit de voederkrans. Doet u alstublieft allemaal mee. Niet vanwege de paniek maar om de statistiek. Wij willen een sporenkaart van Nederland. Dat leert ons: zijn er volken met AVB-sporen in Nederland en zo ja, waar en hoeveel?

Dan kunnen we vergelijkingen treffen met andere landen en mogelijk conclusies trekken over het effect van de bij ons gehanteerde stamping-out methode. In Duitsland heeft men in 7% van de volken sporen aangetroffen en 3% van de volken was ziek. Is dat bij ons minder, dan kun je in elk geval niet zeggen dat stamping-out slecht gewerkt heeft. Zo'n sporenkaart kan ons dus helpen bij het bepalen van beleid.

Overigens was hiervoor een beleidswijziging van de RVV nodig en die was daartoe bereid. Het onderzoek wordt door de RVV stevig gesubsidieerd.

Bij regelmatig grote uitbraken komt de stamping-out vergoeding in gevaar. Met discipline, preventie en hygiëne is veel te voorkomen. De RVV wil weten of wij imkers bereid zijn energie te steken in het voorkomen van AVB. Dat is een fikse uitdaging voor onze sector, die zo totaal anders georganiseerd is dan de bedrijfssectoren waarmee men anders te maken heeft.

Wij moeten wel goed onderscheiden:

- het onderzoek van voederkransmonsters bij alle imkers heeft slechts ten doel om te weten hoe de zaak ervoor staat. Hoeveel en waar worden sporen aangetroffen? En dat leidt tot keuzen over het verder te voeren beleid.
- het onderzoek door koninginnentelers heeft wel een preventiedoel omdat het uitwisselen van broed behoort tot de grotere risicofactoren. Als de volken van koninginnentelers schoon zijn, kunnen ze worden ingezet voor de koninginnenteelt en het overlarven. Is er geen negatieve AVB-verklaring, dan is ons advies daar geen materiaal te betrekken.

Wij stellen uitdrukkelijk dat wij geen reden zien de imkerij plat te leggen in de vorm van een algeheel reisverbod of verbod op koninginnenteelt. Daartoe is nu absoluut geen aanleiding. Vandaar dat wij dit jaar ook het Doppenproject ondersteunen. Des te meer verbaast het ons dat sommige verenigingen negatieve uitslagen van voedermonsters verlangen bij regulering van plaatsing van volken in hun gebied. Als preventiemaatregel is het niet nodig en het riekt naar een methode van drachtbescherming en dat achten wij hoogst verwerpelijk.

Als ik zo een aantal zorgen op een rij zet, dan komen er twee gevoelens bij mij op:

1. Je zou zo graag eens een tijd van stabiliteit hebben om orde op zaken te stellen, maar de werkelijkheid is dat er steeds weer nieuwe zaken op ons afkomen die een gemeenschappelijke visie en vaak een snelle en flexibele reactie vergen. En dat beleid moet gedragen worden door een helder imago en PR-beleid. En dat is een groot manco van de huidige organisatie van de bijenhoudery.

2. Als ik zie wat er gedaan wordt en gedaan moet worden door velen in commissies, werkgroepen, teeltcommissies, wetenschappers, groeps- en hoofdbesturen, dan zult u kunnen begrijpen dat ik misselijk word van de kreet 'Wageningen doet niets voor ons' of 'in Bijen staat niets voor de gewone imker'. Afgezaagde papegaaienpraat uit het verleden. Toppunt van nostalgie. Het getuigt van een beangstigend bekrompen blik op het eigen belang: hoeveel krijg ik van mijn contributie terug? Met een volslagen negeren van de kans dat zelfs Nederland groter is dan de eigen tuin. Het getuigt ook van luiheid want over alles wordt gecommuniceerd. Als men niet de moeite neemt om zich voor te stellen dat er veel werk gaat zitten

in de discussies met de RVV en ook veel werk in vernieuwing van het onderwijs, in het organiseren van een symposium in Kalmthout, het uitbrengen van een viertalige CD-rom, het opzetten van een Doppenproject dan is het zonde van de tijd om dat uit te leggen. In de bank noemden we dat onvolwassen klaggedrag. Ik weet dat lang niet iedere imker van al het werk profiteert tot het moment dat het werk niet zou worden verricht. En iedere imker die even nadenkt kan dat begrijpen. Gelukkig zijn er ook tal van verenigingen en leden die zelf proberen oplossingen te vinden of voorstellen voor oplossing aan het HB voorleggen. Dat is een volwassen manier van omgaan met elkaars verantwoordelijkheden. En dat is de stijl waarmee je samen verder kunt. Wij stoppen onze energie dus om over dit werk met hen aan de slag te gaan en in de voorlichting. Het is aan de imkers om kennis te nemen van die voorlichting.

154

Wellicht een iets sombere toonzetting van de opening van deze vergadering. Anderzijds neem ik geen woord terug van wat ik eerder zei: ik ben onder de indruk van de grote inzet en professionaliteit van tal van vrijwilligers in de VBBN. Daarop steunde de VBBN in de afgelopen eeuw en daarop kan de VBBN haar toekomst in de volgende eeuw bouwen. Er liggen ook al weer diverse goede ideeën op de plank. Onze bijen blijken goede inspirators te zijn.

Alvorens de vergadering te beginnen verzoek ik u op te staan en een ogenblik stil te staan bij hen die ons in 1998 zijn overleden. Ik noem nu weer een naam, maar in die ene naam klinkt bij elk van ons een naam die in het verleden met ons verbonden was. Ik noem de heer R.P. Groenveld, oud-secretaris van de VBBN en oud-hoofdredacteur van 'het Groentje' en erelid van de VBBN. Ik ontleen uit 'Honderd jaar imkeren' dat hij na 14 jaar afscheid nam op 17 mei 1969 en daarbij een koninklijke onderscheiding kreeg, enkele cadeaus en veel woorden van waardering. Ik citeer: 'Hij was daardoor zo verrast dat het hem niet mogelijk was de hele vergadering bij te wonen het typeerde de zo bescheiden Groenveld dat hij na de pauze ongemerkt was vertrokken.'

En dat voor een man die jarenlang een stempel drukte op het maandblad, die secretaris/voorlichter was van het HB en ons 'Het Grote Bijenboek' naliet. Wij gedenken hem en met hem de andere leden die ons ontvielen. Ik dank u. Nu verklaar ik de Algemene Ledenvergadering 1999 voor geopend.

Uit de PC van de voorzitter

Dick Vunderink

• De Algemene Vergadering begon met de schokkende mededeling dat Joop Beetsma plotseling was overleden. Een ziekbed van 14 dagen werd hem fataal. We hadden zoveel mogelijk leden tevoren ingelicht maar voor sommigen kwam het bericht onvoorbereid en hard aan. Op woensdag 31 maart is hij gecremeerd na een stijlvolle plechtigheid waarin met name de gerichtheid op anderen en bescheidenheid van Joop Beetsma door alle sprekers

benadrukt werd.

Marleen Boerjan sprak namens de redactie van Bijen en de bijenhouderij en Willem Jan Boot sprak namens de Landbouw Universiteit Wageningen. Beiden gaven zij een treffend beeld van het werken en samenwerken met Joop die altijd naast hen en nooit boven hen stond. Dank daarvoor.

In Bijen 8(4): 99-100 (1999) staat een herinnering namens de redactie en in dit nummer namens de VBBN en de organisaties die Bijen uitgeven.

Uiteraard heeft dit bericht de besprekingen gedrukt en dat is goed. Ik vond het niet makkelijk om na de eerste mededeling de vergadering 'gewoon' voort te zetten.

Bijvoorbeeld op momenten dat mensen in het zonnetje moeten worden gezet. Die verdienen een vrolijke toon.

• Rob van Veldhuizen kreeg het erekorfje vooral voor het werk dat hij deed voor de bijengezondheidszorg. • Bas van Kuijk ook het erekorfje voor vier jaar lidmaatschap van het HB waarmee hij moet stoppen wegens zwaardere verantwoordelijkheden in zijn baan. Frans Janssen werd benoemd tot erelid en de serie redenen heb ik al opgesomd in mijn vorige 'Uit de PC'. Een welverdiende plaats in de rij van ereleden. Ook dank aan de heer Schippers die na een aantal jaren de Commissie Nazien Boeken verliet. En uiteraard een welkom aan de nieuwe HB-leden: Jos Plaizier en Henk van der Scheer.

• De Algemene Vergadering zit trouwens vol van dilemma's. Ik ben me bewust van een race met de klok sinds we besloten hebben de vergadering om kosten te besparen tot de morgen te beperken. Dat noodzaakt soms tot afkappen, wat ik niet prettig vind, maar wat nog sneller had moeten gebeuren, hoor ik dan later. Een gevolg is ook dat er meer tot de zaal dan vanuit de zaal wordt gesproken en de een vindt dat te passief maar een ander waardeert de vaart. Stof tot nadenken over mogelijke wijzigingen. Bijvoorbeeld alleen ingaan op schriftelijke vragen, maar dan wel een uur uittrekken voor discussie over beleidsonderwerpen. Trouwens we hadden een andere opzet van de AV toch al op de agenda staan. Suggesties zijn welkom.

• Intussen is het bijenjaar weer begonnen en dat sleept de imker mee. Ook ik geef, volkomen onverantwoord, dan wel eens prioriteit aan mijn bijenvolken boven het imkersvolk. Het spijt mij nauwelijks. Ik moet zeggen dat na alle nattigheid de uitwintering mij meevalt en de stralende week van begin april is een weldaad voor bij en imker. Ik ben altijd weer geïmponeerd door de dynamiek waarmee de volken zulke kansen uitbuiten. Ik heb ook de voerkranen genomen en beklag de laboranten van ID-DLO die al die smurrie moeten behandelen. Ik zou even ruiken en een negatief-verklaring afgeven. Maar nee, zo mag ik me als voorzitter niet uitlaten. • Als voorzitter van de werkgroep Bedrijfsraad 2000 moet me wel iets van het hart. Ik zie in de verslagen van de jaarvergaderingen van de zuidelijke bonden en ik heb gehoord waar ik aanwezig was, dat de voorzitters ferme stellingen betrekken: geen fusie, hooguit een federatie. Ik verbaas mij dan, want in de Bedrijfsraad is de werkgroep ingesteld met de uitdrukkelijke stelling dat alle modellen bespreekbaar zullen zijn. Dan past het m.i. niet om tijdens die opdracht al standpunten kenbaar te maken. Een veel voorkomende bestuurdersfout: opdracht geven een

probleem te onderzoeken en tegelijk de oplossing dicteren. Daarmee neem je de werkgroep niet serieus. Wel serieus is: kennis nemen van de oriëntatie, bevindingen en conclusies van de werkgroep en daarop de voorstellen beoordelen. Zo bepaalt de zwerm ook de keuze van de nieuwe woning.

Onderscheidingen van de VBBN

De VBBN kent de volgende onderscheidingen:

- de verenigingsspeld
- de erespeld
- het ereschildje
- oorkonde
- het erekorfje
- het erelidmaatschap

Verenigingsspeld

- *wie komen hiervoor in aanmerking?*

De ronde verzilverde verenigingsspeld is bedoeld voor leden die 25 jaar lid zijn, de ronde vergulde verenigingsspeld wordt toegekend aan leden met een lidmaatschap van 40 jaar of langer.

- *aanvraag en beoordeling*

De aanvragen worden schriftelijk gedaan bij het secretariaat. Het secretariaat verstuurt de speld aan de aanvrager, na overleg met het Hoofdbestuur.

- *uitreiking*

De uitreiking geschiedt door een lid van het Groepsbestuur.

Erespeld

- *wie komen hiervoor in aanmerking*

Bestuursleden van een subvereniging krijgen een zeskantige erespeld: verzilverd bij een 10-jarig bestuurslidmaatschap, verguld bij 25 jaar.

- *aanvraag en beoordeling*

De aanvragen worden schriftelijk gedaan bij het secretariaat door het afdelings- of groepsbestuur. Het secretariaat verstuurt de speld aan de aanvrager, na overleg met het Hoofdbestuur.

- *uitreiking*

De uitreiking geschiedt door een lid van het Groepsbestuur.

Ereschild

- *wie komen hiervoor in aanmerking*

Het ereschildje is bedoeld voor leden die 50 jaar lid zijn van de VBBN.

- *aanvraag en beoordeling*

De aanvragen worden schriftelijk gedaan bij het secretariaat. Het secretariaat verstuurt het ereschildje na overleg met het Hoofdbestuur.

- *uitreiking*

De uitreiking geschiedt door een lid van het Groepsbestuur.

Oorkonde

- *wie komen hiervoor in aanmerking*

De oorkonde is bedoeld voor leden die 60 jaar of langer lid zijn, of zich op een of andere wijze onderscheiden

door hun verdiensten op plaatselijk niveau.

- *aanvraag en beoordeling*

De aanvragen worden schriftelijk gedaan bij het secretariaat door het subverenigingsbestuur. Het Hoofdbestuur beslist of de aanvraag terecht is.

- *uitreiking*

De uitreiking geschiedt door een lid van het Groepsbestuur.

Het erekorfje

- *wie komen hiervoor in aanmerking*

Leden, bestuursleden of Hoofdbestuursleden die zich onderscheiden door grote verdiensten welke het plaatselijke niveau overschrijden.

- *aanvraag en beoordeling*

Het erekorfje dient schriftelijk te worden aangevraagd bij het secretariaat, vergezeld van een duidelijke motivatie. De aanvraag kan worden gedaan door het bestuur van een afdeling, door een groepsbestuur of door het Hoofdbestuur.

Het Hoofdbestuur bepaalt in overleg met het betreffende groepsbestuur of een aanvraag gehonoreerd kan worden.

- *uitreiking*

De uitreiking vindt eenmaal per jaar plaats op de Algemene Ledenvergadering. In uitzonderlijke gevallen (hoge leeftijd of een bijzondere gelegenheid waarbij het erekorfje uitgereikt zou kunnen worden) kan het erekorfje eerder overhandigd worden, waarna officiële bevestiging en de uitreiking in de AV volgt.

- *status*

Het erekorfje staat gelijk aan de onderscheiding 'lid van verdienste'. De verdiensten dienen derhalve boven het afdelingsniveau uit te stijgen.

Het erelidmaatschap

- *wie komen hiervoor in aanmerking*

Leden die zich onderscheiden door grote verdiensten welke het regionale niveau overschrijden. Dit kunnen leden of bestuursleden van een afdeling zijn, groepsbestuursleden of Hoofdbestuursleden.

- *aanvraag en beoordeling*

De aanvraag kan worden gedaan door een afdeling, een groeps- of afdelingsbestuur, een willekeurige groep imkers of het HB. De aanvraag dient schriftelijk te worden ingediend bij het HB, vergezeld van een duidelijke motivatie, uiterlijk 3 maanden voor de Algemene Ledenvergadering.

- *uitreiking*

Een erelid wordt benoemd door de AV, op voordracht van het Hoofdbestuur. Bij de titel hoort een oorkonde.

- *status*

Een erelid wordt als zodanig in de jaarstukken benoemd. Hij of zij betaalt geen contributie, maar telt wel mee als lid van een afdeling.

Alle onderscheidingen (behalve het erelidmaatschap) moeten minimaal 6 weken voor de geplande uitreiking worden aangevraagd vanwege de beoordeling door het hoofdbestuur.